

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 - ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΛΦΑΒΗΤΙΣΜΟΣ

ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑ 1.1 - Η έννοια του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού

<p>ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</p>	<p>Τι θα κάνουμε σήμερα; Σήμερα θα μάθουμε τι σημαίνει χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός, τι είναι προσωπικά οικονομικά και συγκεκριμένα γιατί πρέπει να μάθετε για τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό στην καθημερινή σας ζωή.</p> <p>Ποιες κοινωνικές δεξιότητες θα αποκτήσω σήμερα; Κριτική σκέψη, λήψη αποφάσεων, αξιολόγηση κινδύνων και ενδυνάμωση μέσω της γνώσης.</p>
<p>ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ</p>	<p>Δ/Υ</p>
<p>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</p>	<p>Ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός είναι μια βασική δεξιότητα που περιλαμβάνει τις γνώσεις και τις ικανότητες για την κατανόηση της λειτουργίας του χρηματικού συστήματος, τη διαχείριση των προσωπικών οικονομικών και τη λήψη τεκμηριωμένων οικονομικών αποφάσεων. Αυτή η ικανότητα είναι ζωτικής σημασίας για τη λήψη τεκμηριωμένων οικονομικών αποφάσεων, τη μείωση του οικονομικού άγχους και την επίτευξη των οικονομικών στόχων.</p> <p>Το πρώτο βήμα στον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό περιλαμβάνει την κατανόηση των βασικών στοιχείων των προσωπικών οικονομικών, όπως η κατάρτιση ενός προϋπολογισμού, η παρακολούθηση των δαπανών και ο διαχωρισμός μεταξύ αναγκών και επιθυμιών. Ο προϋπολογισμός αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο των προσωπικών οικονομικών, καθώς συνεπάγεται τη δημιουργία ενός σχεδίου δαπανών. Η παρακολούθηση των</p>

	<p>δαπανών εξασφαλίζει ότι οι δαπάνες ευθυγραμμίζονται με τον προϋπολογισμό. Οι ανάγκες περιλαμβάνουν βασικά είδη όπως η τροφή, η στέγαση και ο ρουχισμός, ενώ οι επιθυμίες περιλαμβάνουν μη απαραίτητα αλλά επιθυμητά είδη όπως η ψυχαγωγία και οι διακοπές. Η αναγνώριση αυτής της διάκρισης βοηθά τα άτομα στην ιεράρχηση των δαπανών.</p> <p>Το επόμενο βήμα στον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό αφορά την κατανόηση των διαφορετικών διαθέσιμων χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των τρεχούμενων λογαριασμών και των λογαριασμών ταμειευτηρίου, των πιστωτικών καρτών, των δανείων και των επενδύσεων. Η κατανόηση των μηχανισμών, των τελών/χρεώσεων και των πλεονεκτημάτων αυτών των προϊόντων είναι απαραίτητη για την τεκμηριωμένη λήψη αποφάσεων. Για παράδειγμα, η αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων και των κινδύνων των επενδύσεων σε μετοχές επιτρέπει στα άτομα να προσδιορίσουν την καταλληλότητά τους για το χρηματιστήριο. Η εξοικείωση με τις χρεώσεις και τα επιτόκια των πιστωτικών καρτών βοηθά στην επιλογή της καταλληλότερης κάρτας.</p> <p>Συνοπτικά, ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός είναι ένα απαραίτητο σύνολο δεξιοτήτων που περιλαμβάνει την κατανόηση των βασικών αρχών των προσωπικών οικονομικών, συμπεριλαμβανομένου του προϋπολογισμού και της παρακολούθησης των δαπανών, καθώς και την κατανόηση διαφόρων χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών. Η δεξιότητα αυτή δίνει τη δυνατότητα στα άτομα να λαμβάνουν τεκμηριωμένες οικονομικές αποφάσεις, να απαλύνουν το οικονομικό άγχος και να επιτυγχάνουν οικονομικούς στόχους, ενισχύοντας την σιγουριά και τον έλεγχο του οικονομικού τους μέλλοντος.</p>
<p>ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ</p>	<p>Ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός περιλαμβάνει ένα πολύπλευρο σύνολο δεξιοτήτων, γνώσεων και συμπεριφορών που</p>

δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα να λαμβάνουν καλά ενημερωμένες και αποτελεσματικές αποφάσεις σχετικά με τα οικονομικά τους. Περιλαμβάνει την κατανόηση των θεμελιωδών οικονομικών εννοιών και κινδύνων, καθώς και την καλλιέργεια δεξιοτήτων, κινήτρων και εμπιστοσύνης που απαιτούνται για την εφαρμογή των γνώσεων αυτών σε ένα φάσμα οικονομικών καταστάσεων. Οι ικανότητες αυτές επιτρέπουν στα άτομα να κάνουν ορθές οικονομικές επιλογές που ενισχύουν τόσο την προσωπική τους όσο και την ευρύτερη κοινωνική οικονομική ευημερία.

Ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός εξοπλίζει τα άτομα με την ικανότητα να διαχειρίζονται τις δυσκολίες του χρηματοοικονομικού συστήματος, να λαμβάνουν συνετές χρηματοοικονομικές αποφάσεις σε διάφορα πλαίσια ζωής και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους χρηματοοικονομικούς τους πόρους. Αυτό περιλαμβάνει την ικανότητα να διακρίνουν και να αξιολογούν τις οικονομικές επιλογές, να σχεδιάζουν μελλοντικούς οικονομικούς στόχους, να κατανέμουν τους πόρους με σύνεση και να αντιμετωπίζουν επιδέξια τις οικονομικές προκλήσεις που μπορεί να παρουσιαστούν, όπως η απώλεια εργασίας, η αποταμίευση για συνταξιοδότηση ή η χρηματοδότηση της εκπαίδευσης ενός παιδιού.

Επιπλέον, ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός εκτείνεται πέρα από τις ατομικές ικανότητες, περιλαμβάνοντας μια ευρύτερη ικανότητα γνωστή ως "χρηματοοικονομική ικανότητα". Η χρηματοοικονομική ικανότητα δεν περιλαμβάνει μόνο δεξιότητες, γνώσεις και εργαλεία για τη λήψη ατομικών οικονομικών αποφάσεων, αλλά περιλαμβάνει επίσης την προσβασιμότητα και τη χρήση χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών για την επίτευξη των οικονομικών στόχων του ατόμου.

Στην ουσία, ο οικονομικός αλφαριθμητισμός αντανάκλα την επίγνωση και την κατανόηση

	<p>των οικονομικών θεμάτων που δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα να αναλαμβάνουν με αυτοπεποίθηση και ικανότητα αποτελεσματικές δράσεις που ευθυγραμμίζονται με τους προσωπικούς, οικογενειακούς και κοινωνικούς οικονομικούς τους στόχους. Πρόκειται για ένα ζωτικής σημασίας σύνολο δεξιοτήτων που προάγει την οικονομική ευημερία, διευκολύνει τη συμμετοχή στην οικονομική ζωή και υποστηρίζει την επίτευξη τόσο ατομικών όσο και συλλογικών οικονομικών στόχων.</p>
<p>Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ</p>	<p>Στην Ιταλία ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός μετράται με έναν συνοπτικό δείκτη που συγκεντρώνει τρεις διαστάσεις: γνώση, συμπεριφορές και στάσεις. Τα βασικά στοιχεία για τις εκδόσεις 2017 και 2020 της έρευνας έχουν διανεμηθεί ανώνυμα από την Banca d'Italia για ερευνητικούς σκοπούς- εκείνα για την έκδοση 2023 θα δημοσιευθούν τους επόμενους μήνες.</p> <p>Στην έρευνα για το 2023 συμμετείχε δείγμα σχεδόν 5.000 ατόμων ηλικίας 18-79 ετών που διαμένουν στην Ιταλία. Η έρευνα διεξήχθη τον Φεβρουάριο και τον Μάρτιο με τη χρήση τηλεφωνικών συνεντεύξεων (Computer-Assisted Telephone Interviewing). Τα κυριότερα αποτελέσματα παρουσιάζονται στην έκθεση "Surveys on financial literacy and digital finance skills in Italy: adults, επιμέλεια: S. Lamboglia, M. Marinucci, M. Stacchini και P. Vassallo Statistics, Bank of Italy. Οι μεθοδολογικές πτυχές δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο του ΟΟΣΑ. Τα αποτελέσματα της διεθνούς σύγκρισης θα δημοσιευθούν τους επόμενους μήνες.</p> <p>Πηγή: https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/indagini-alfabetizzazione/2023-indagini-alfabetizzazione/statistiche_AFA_20072023.pdf</p>
<p>ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ</p>	<p>1. Δημιουργία και διαχείριση προϋπολογισμού: Ένα άτομο με χρηματοοικονομικές γνώσεις μπορεί να παρακολουθεί τα μηνιαία έσοδά και έξοδά του, να βάζει στην άκρη ένα συγκεκριμένο ποσό για αποταμιεύσεις και να λαμβάνει στρατηγικές αποφάσεις σχετικά με το πού θα διαθέσει τα χρήματά του. Για παράδειγμα, μπορεί να προϋπολογίσει ένα</p>

συγκεκριμένο ποσό για έξοδα παντοπωλείου, ψυχαγωγίας και μεταφοράς και να προσαρμόσουν ανάλογα τις δαπάνες του για να επιτύχει τους στόχους του.

2. Αποταμίευση για οικονομικούς στόχους: Ένα άτομο με χρηματοοικονομικές γνώσεις μπορεί να θέσει ως στόχο να αποταμιεύσει χρήματα για την προκαταβολή ενός σπιτιού. Θα ερευνήσει διαφορετικές στρατηγικές αποταμίευσης και θα βάλει στην άκρη ένα συγκεκριμένο ποσό κάθε μήνα για να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου του. Κατανοώντας τη σημασία της αποταμίευσης και πώς το βοηθά να επιτύχει το επιθυμητό αποτέλεσμα, εξασκεί τον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό.

3. Επενδύοντας με σύνεση: Κάποιος με χρηματοοικονομικές γνώσεις μπορεί να ερευνήσει και να κατανοήσει διάφορες επενδυτικές επιλογές, όπως μετοχές, ομόλογα και αμοιβαία κεφάλαια. Θα μπορεί να λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως η αντοχή στον κίνδυνο, ο χρονικός ορίζοντας και η ποικιλία επιλογών όταν αποφασίζει πώς και πού να επενδύσει τα χρήματά του. Κάνοντας ενημερωμένες επενδυτικές επιλογές, επιδεικνύει χρηματοοικονομικές γνώσεις.

4. Υπεύθυνη διαχείριση χρέους: Τα χρηματοοικονομικά εγγράμματα άτομα κατανοούν τις συνέπειες του δανεισμού χρημάτων και διαχειρίζονται ενεργά το χρέος τους. Μπορούν να υπολογίσουν τα επιτόκια των δανείων, να δώσουν προτεραιότητα στην αποπληρωμή χρεών υψηλού επιτοκίου πρώτα και να αποφύγουν την ανάληψη υπερβολικού χρέους. Λαμβάνοντας τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με το δανεισμό και την αποπληρωμή χρεών, επιδεικνύουν τις οικονομικές τους γνώσεις.

5. Λήψη τεκμηριωμένων οικονομικών αποφάσεων: Τα χρηματοοικονομικά εγγράμματα άτομα ερευνούν και κατανοούν τα χρηματοοικονομικά προϊόντα και υπηρεσίες πριν από τη λήψη αποφάσεων. Για παράδειγμα, συγκρίνουν τα επιτόκια και τις προμήθειες πιστωτικών καρτών, διαβάζουν τα ψιλά γράμματα των δανειακών συμβάσεων και

	<p>συγκρίνουν διαφορετικούς λογαριασμούς ταμειευτηρίου για να βρουν αυτόν με το υψηλότερο επιτόκιο. Αφιερώνοντας χρόνο για να συλλέξουν πληροφορίες και να κάνουν συνειδητές επιλογές, αποτελούν παράδειγμα χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού.</p>
<p>ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ</p>	<p>Κουίζ χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού</p> <p>Ποιος είναι ο πρωταρχικός στόχος του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού;</p> <p>α. Απόκτηση περισσότερων χρημάτων β. Διαχείριση προσωπικών οικονομικών γ. Επένδυση σε μετοχές δ. Ιδιοκατοίκηση</p> <p>Ποιο από τα παρακάτω είναι μια κοινωνική δεξιότητα που αποκτάται μέσω του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού;</p> <p>α. Δυνατότητα επένδυσης β. Πραγματοποίηση μεταφοράς χρημάτων γ. Κριτική σκέψη δ. Επίλυση προβλημάτων</p> <p>Ποιο είναι το πρώτο βήμα στον χρηματοοικονομικό αλφαριθμητισμό σύμφωνα με το σχέδιο μαθήματος;</p> <p>α. Επένδυση σε μετοχές β. Δημιουργία προϋπολογισμού γ. Άνοιγμα λογαριασμού ταμειευτηρίου δ. Εξόφληση οφειλών</p> <p>Ποιος είναι ο κύριος σκοπός του προϋπολογισμού στα προσωπικά οικονομικά;</p> <p>α. Αύξηση του χρέους β. Παρακολούθηση μόνο του εισοδήματος γ. Σχεδιασμός του τρόπου δαπάνης χρημάτων δ. Αποφυγή εξόδων</p> <p>Ποιο από τα παρακάτω θεωρείται οικονομική αναγκαιότητα;</p> <p>α. Διακοπές β. Ψυχαγωγία γ. Τρόφιμα δ. Ρούχα σχεδιαστών</p>

	<p>Η χρηματοοικονομική ικανότητα περιλαμβάνει:</p> <p>α. Μόνο χρηματοοικονομικές γνώσεις β. Πρόσβαση σε χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες γ. Εξοικονόμηση χρημάτων σε κουμπάρá δ. Προσωπική επένδυση σε μετοχές</p> <p>Ποιος είναι ο σκοπός του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού στην Ιταλία;</p> <p>α. Να παρακολουθεί τις δαπάνες πιστωτικών καρτών β. Να ενθαρρύνει το δανεισμό χρημάτων γ. Να μετρά γνώσεις, συμπεριφορές και στάσεις δ. Να προωθεί την υπερβολική αποταμίευση</p> <p>Γιατί είναι σημαντικό να είμαστε χρηματοοικονομικά εγγράμματοι, σύμφωνα με τα παραδείγματα που παρέχονται;</p> <p>α. Για να συσσωρεύουμε όσο το δυνατόν περισσότερο χρέος β. Για να επενδύουμε σε μετοχές υψηλού κινδύνου γ. Για να λαμβάνουμε τεκμηριωμένες οικονομικές αποφάσεις δ. Για να αποφύγουμε την εξοικονόμηση χρημάτων</p> <p><i>Απαντήσεις:</i></p> <p><i>β. Διαχείριση προσωπικών οικονομικών</i> <i>γ. Κριτική σκέψη</i> <i>β. Δημιουργία προϋπολογισμού</i> <i>γ. Σχεδιασμός του τρόπου δαπάνης χρημάτων</i> <i>γ. Τρόφιμα</i> <i>β. Πρόσβαση σε χρηματοπιστωτικά προϊόντα και υπηρεσίες</i> <i>γ. Να μετρούν γνώσεις, συμπεριφορές και στάσεις</i> <i>γ. Για τη λήψη τεκμηριωμένων οικονομικών αποφάσεων</i></p>
<p>ΘΕΜΑ ΠΡΟΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗ</p>	<p>Αισθάνεστε ότι διαθέτετε αρκετές χρηματοοικονομικές γνώσεις; Πώς και πού τις αποκτήσατε;</p> <p>Αναπτύξτε έναν σύντομο οδικό χάρτη, σε μορφή της επιλογής σας, περιγράφοντας το επίπεδο χρηματοοικονομικών γνώσεων σας και</p>

	θέστε 3 στόχους για τον εαυτό σας προκειμένου να το βελτιώσετε. Προσπαθήστε να ταιριάξετε αυτούς τους στόχους με τις προσδοκίες που έχετε για αυτό το μάθημα.
ΣΧΟΛΙΑ	